

ՀԱՆՔԻՆ ՄՏԱԾՄԱՆ ԵՒ ԱՐՈՒԵՍՏԻ

Ա. ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 5

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ

ՅՈՒՆԿ.-ՓԵՏՐ. 1930

ԲԱՆԱՍՏԵՂԾԸ ԴՈՒՐԵԱՆ ՍՐԲԱԶԱՆԻ ՄԷՋ

Եղիշէ Դուրեան Սրբազանին մեծ ու բարդ աննաւորութեան մէջ, հիմնական տարրը՝ բանաստեղծն է:

Ան նախ Դուրեան է, Պետրոսին եղբայրը: Նոյն հոգին է որ կը թրթռայ երկուքին ալ մէջ, միոյն մօտ՝ հուր մաքողջ, որ ոչ թէ (իր բառով) «կը մխայ», այլ կ'այրի՝ բաց օդին վառած արագահալ վարդ կերոնի մը երիտա-սարդ ու թեւաւոր ըոցով, միւսին մօտ՝ բիւր ընթերցմանց ու խոկմանց եւ կեանքի բազմաձեւ ընդհարմանց գոյացուցած թանձրագալար մուխերու կուտակման մը խորը կրակ մը խտացեալ ու անշէջ, որ իր թաքուն մշտաբ-թուն ջերմութիւնը մեղմօրէն կը հաղորդէ ա-նոր անձին ու մտքին արտայայտութեանց:

Այն որ այսօր պատկանելի ծերունի մըն է, կը մնայ միշտ կրտսէր եղբայրը Սկիւտարի բարձունքներէն «Վասիլոյի ծովը գիտելով հոգւոյ լուռ ախորժներ զգացող», «կեանքէն

միշտ հեռու նայող», «երկնքի հիւանդու-թեամբ» բռնուած կիսաստուածակերպ քեր-թողին, ու կը պահէ՝ նոյնքան խոր՝ իր հիւ-ցական աղապատանքը այդ պաշտելի ներ-շնչեալին համար. եւ իր բանաստեղծութիւն-ները, իրենց պարունակած մտածումներով, գիրենք տողորոգ ոգւով, գիրենք կազմող ո-ճով խորապէս տարբեր ըլլալով հանդերձ Պետրոսին տաղերէն, ցոյց կուտան երբեմն՝ իրենց ձեւին մէջ՝ հանդիսութեան դժբ-րոնց ոճանք արեւակցութեան անդիտակից հետեւանք են թերեւ, բայց որոնց մէջ կան որ յայտնապէս ծնունդ են մեծ ու սիրելի եղբօր մը արտայայտութեան ոտմանթիկ զը-նացքին ու սեղմ ձեւերուն մօտենալու տենչին.

Թէ պաշտումի թափն ունենաս՝
Տէրն զոյգ մը թեւ քեզի կուտայ,
Որպէս զի իր Ուժը անհաս
Սաւառնեցինս երկրի վըրայ...

Մեծապէս տարբեր է կեանքն ալ երկու-
քին, բայց հոս ալ միթէ չկա՛յ նմանութեան
զիծ մը խորունկ: 25՝ որ երկուքն ալ աշխար-
հի մէջ ապրած են կեանքով մը ուր հոգեկա-
նը տիրած է, մին իր անզթօրէն կարճ գին-
քաղին մէջ երազը միայն ճանչցած, զէպ ի
երկինք թռչելէ առաջ՝ արդէն իսկ Վերկնյի
տօգոյն որդի՝ մը դարձած եւ իր հուկէ բո-
ւնէին իր հալած մարմնոյն թափանցիկ քողին
մէջէն հրեշտակական ճերմակութեամբ ոգի
մը զէպ ի անդրձիբիմեան Անձնօթը սլացու-
ցած, միւսն՝ իր պատանեկան օրերէն՝ աշ-
խարհէ անջատուելով ինքզինքը Երկնքի
պաշտամունքին նուիրած ու վեղարին սեռու-
թեան մէջ ընդ միշտ թաղուող իր միտքն ու
սիրտը զաղափարական յափշտակութեանց ու
ծառայութեան հրճուանքին բարձր սփոփան-
քովը լուսաւորած:

Հանգուցութեան այս քանի մը էական
զոծերը պէտք չէ աչքէ հեռացնել՝ երկու Պուր-
եաններու խառնուածքի, դաստարակութեան
ու կեանքի մեծ տարբերութեանց հանդէպ,
որպէս զի լաւ ըմբռնենք ինչ որ խորհրդաւոր
հրապոյրը կը կազմէ այն ճանախոհ գիտու-
նին, յոգնափաստակ ակնածելի եկեղեցական-
ներն, բազմաճմուռ ուսուցչին ու քաջարուեստ
զրազէտին, որուն յորեքեանք մեր ժողովուրդը
վաղը պիտի տօնէ միահաղոյն ցնծալից հը-
պարտութեամբ: Կարող ուսուցիչներ, հմուտ
բանասէները, կորովաբան քարոզիչներ մենք
ունեցեր ենք եւ այժմ իսկ ունինք, բայց
Պուրեան Եղիշէ Սրբազանին մէջ անբացա-
տրելի շնորհ մը, ներքին թովչութիւն մը կը
զգացուի որ իր անձն ու գործը (իր բոլոր
մտաւոր ձեւերուն մէջ) անգիմարեւիթօրէն սի-
րեին կը դարձնեն, եւ այդ թափանչ շնորհ,
այդ խորհրդաւոր հրապոյր՝ իր էութեան հի-
մը կազմող բանաստեղծական իսկութիւնն է:
Այդ է որ կը բացատրէ անսաման պաշտումն
ու գործնական պատկառանքը զոր իր բոլոր
աշակերտներն ունեցած են իրեն համար, ա-
շակերտներ որոնցմէ ոմանք իրենք իսկ ա-
ռաջնակարգ զէմքեր դարձած են շատոնց ի
վեր եւ որ իրենց տաղանդի ու հմտութեան
ամբողջ մեծութեամբը յօժարակամ եւ խո-
նարհին վարպետներու ամենին ներշնչողին,
ամենին հեղինակաւորին եւ ամենին սիրելիին
առջեւ: Այդ է որ կը բացատրէ մասնաւոր
հմայքը որ կ'արտաշնչուի քարոզներէն այդ

եկեղեցականին, որուն խօսքը, միշտ ծանրա-
բեռն՝ հոծ մտածումով ու բազմակուտակ հրմ-
տութեամբ, ունի նաեւ միշտ թրթռում մը
ներքին, մտքի լայնաբաց թեւերու յամր այլ
հօր շարժման մը շունչը, որ այդ խօսքն իր
բոլոր ծանրութեամբ միջոցին մէջ կը քար-
ձրացնէ եւ ունկնդրներու հոգոյն վերեւ
զայն կ'առկախէ՝ իբր թաւ ու խոր ներդաշ-
նակութիւն մը բարձունքներէ իջնող: Չորս
անգամ եւ քաղցն ունեցեր եմ Պուրեան Սրբա-
զանի քարոզները լսելու. անգամ մը Փարիզ՝
Հայկական Հանրապետութեան անկախու-
թեան հռչակումէն յետոյ, հայրենաշունչ հո-
յակապ քարոզ մը՝ սովորական պոռոտաբա-
նութիւններէն ի՛նչքան տարբեր, արուեստա-
ղէտ խորհող մը տեսելը վերածննդ շայրի-
նիքին, երկրորդ անգամ՝ դարձեալ Փարիզ՝
պատերազմի ատեն ինկած հայ եւ յօյն նա-
հատակներուն հոգեհանգստեան պատարա-
զին, զմայլելի զուգակնելի մը հայ ու հելլէն
ճակատագիրներուն, երրորդը Երուսաղէմ՝
կրօնական բարձրագոյն խորհուրդներու խո-
րիմաստ ու վեհաշունչ մեկնաբանութիւն մը,
չորրորդը նորէն Երուսաղէմ՝ Սահակայ մշա-
կութիւնը երկու հիմնադիրներուն գործին նշա-
նակութիւնը բացատրող ճառ մը այնքան
ճշդատեն որքան խանդավառ դատումի. եւ
ամէն անգամ մտածող բանաստեղծի այդ
սքողալ հուրը զգացեր եմ իր խօսքին մէջ
ու ցաւեր եմ որ տարիներէ ի վեր իր արտա-
սանած բազմաթիւ քարոզներէն զէթ կարեւո-
րագոյններուն սղագրութիւնն առնուած ու
հրատարակուած լըլլայ, ինչպէս միշտ պիտի
ցաւինք որ Արմատեւ Դպրեվանքին մէջ եւ
այլուր իր աւանդած կրօնքներու պատմու-
թեան եւ Հայ հին գրականութեան պատմու-
թեան դասընթացները սղագրուած եւ հրա-
տարակուած լըլլան:

Բոլոր Հայերը կը սիրեն ու կը յարգեն
Պուրեան Սրբազանը, ամենքը ունին անոր
մեծ արժանիքին գիտակցութիւնը, բայց իր
աշակերտներն ու մտերիներն են, եւ իր քա-
րոզներն ունկնդրողներէն՝ լուսածին խորը
թափանցել գիտողները, որ լիովին ճանչցած
են Պուրեան Սրբազանի անձնաւորութեան
հազուադէպօրէն ճոխ եւ իր ճոխութեան մէջ
ներդաշնակ գեղեցկութիւնը: Ու այդ բանա-
տեղծի հոգին չէ՝ դարձեալ որ, երբ Պուրեան

Սրբազան մտերիմներու հետ կը գտնուի, իր մտածկոտ լուսթիւնները կ'ընդհատէ կամ իր ծանրախոս ու հոծ խօսակցութիւնը մերթ յանկարծ կը լուսաւորէ ա'յնքան նուրբ ու թեւաւոր սրամտութեամբ մը, եւ որ իր խոկամամբ զեղուի ու զբեթէ արքշիռ աշփերուն մէջ կը դնէ ա'յնքան գորովագին, անուշ, միամիտ մպկտ մը, կարծես հոգւոյն խորը թաղուած մաքուր կրակին վերասլաց մէկ կա'յծը մեղմ ու խուսափուկ:

Այս բոլորը պիտի բաւէր ապացոյցանելու թէ Դուրեան Սրբազանը բանաստեղծ է, եթէ նոյն իսկ չլլային իր ոտանաւոր քերթուածները որ երկու հատորիկի մէջ ամփոփուած են, ինչպէս եւ իր արձակ էլիբէն ու մանք՝ որոնցմէ քնարի նուազ ու խորունկ հնչիւն մը կը թուի մերթ բարձրանալ: Բայց ատենք գոյութիւն ունին, եւ կը կազմեն ամենէն ակներեւ, շօշափելի ապացոյցներն իր անձնաւորութեան մէջ տիրող բանաստեղծական իսկութեան:

Այդ քերթողական էլիբէն մէջ պէտք է՝ ըստ իս՝ գա'նագանել չորս բաժին, իրարմէ խորապէս տարբեր ու անջատ: Այդ բաժիններէն մին, խոնարհադոյնը, կը բաղկանայ տաղաւափական, պատկերախաղական, ոճաւորական զօսանալներէ որոնց մէջ ծանրազգաց միտք մը իր մտաւար աշխատանքէն կ'ուզէ թեթեւալ, ոսկի յանգերու, ակնաւկուռ պատկերներու, հազուագիւտ քառերու շարաժանելիեանց, բառախաղաւոր երկտողերու լքանաճ յալորդութեանց, նոյն զաղաւոր... ինչպէս ալ իրարմէ քերթողական էրկերէն մը, որ թանկագին համբիշի մը ոսկի հատիկները կ'ընական յամր շարժումով մը մատնեցուն մէջ դարձնելով ուզէր միտքը հանգչեցնել: Այդ բաժինին կը պատկանին Անաուակը, Նայուածքը, Յուդայի Համբոյրը, Վիճակը, Պատիժը, եւն.:

Անոր համբոյրը չունէր
Սիւքի մը մեղմ շօշափը
Որ հծծումով մը՝ սիրոյն
Կը շըշըջէ սօսափը..

Երկրորդ բաժինը կը կազմեն շովուական Սրիկգին մէկ ուրիշ շարք մը քերթուածները, ուր յանկերգը նորէն կ'երեւայ, ինչպէս եւ նոյն զաղափարին տարբեր պատկերներով կրկնութիւնները, բայց աւելի չափաւոր ու խորհրդապահ կերպով, ներշնչման մթնոյտրտով մը պարուրուած, յուզման սարսուռով մը տողորուած: Հոտ՝ կատարած աշխատանքը այլ եւս միտքը զօսցնող ու հանգչեցնող խաղ մը չէ, այլ սեւեռուած երեւակայութեան մը եւ լարուած զգայնութեան մը կ'ընական վէտզէտումները դէպ ի բարձր մտածմանց աշխարհ մը, կարծես մտքին ու սրտին խունկը որ՝ ոսկի բուրդաւոր մը օդին մէջ համալսփ ճօճութեանով իր հոտաւտ կապոյտ զաւարներն ալիք առ ալիք կը ուլացնէ դէպ ի քրիստոնէական հաւատալիքներու, վարդապետութեանց եւ տեսիլներու խորան մը իր հոգւոյն վերեւ մշտականգուն: Անորմէն էն կը սիրե'ս զիս, ցեառնընդառաջ, ցայտնութիւն, Ապուրած երազ մը, Մի՛ մերժենար յիս, Ներուամբ, եփփաւ: Եւ եւ զմայելի թալը:

... Թէ վերացած յառիս իրեն,
Հուր լեզու մ'ալ քեզի կուտայ
Որպէս զի իր կայծը վերէն
Սահեցընես երկրի վերայ:

Եթէ մտնես իր ամպին մէջ
Ինքը քեզի շանթ մը կուտայ,
Որպէս զի իր վրէժը անշէջ
Փայլատակես երկրի վերայ:

... Եթէ նետուիս իր զիրկն անուշ,
Ինքը քեզի երգ մը կուտայ,
Որպէս զի իր Շնորհն երկնայուշ
Թրթոացընես երկրի վերայ:

... Իսկ թէ թաղուիս իր շուքին տակ՝
Ինքը քեզի շող մը կուտայ,
Ոչինչին դէմ՝ յոյսին անփակ
Հառազալ իր երկրի վերայ...

Եթէ ինծմէ սէր ժըտողին
Սուր մը ցուցի՝ սի'լտ անուպայ...

Եթէ փրկանք մը հայցողին
Տըւի պրկանք մը չարաշուր...

Երբորդ բաժինը, կարեւորագոյնը, կը բաղ-
կանայ խուճը մը քերթուածներէ ուր Դուր-
եան Սրբազանն իր էութեան խորքը կազմող
բանաստեղծական զօրութեան լաւագոյնը դը-
րած է: Սակաւաթիւ են անոնք, ինչպէս սա-
կաւաթիւ են Ալֆրէտ տը Վինսիի պէս զե-
րազին քերթողի մը ընտիր էջերը, անոնք
որ յաւիտենական կեանքի սահմանուած են:
Սոյլ քերթուածները, խոր մտածման ու նուրբ
քնարերգութեան զործեր, բարձրագոյն ար-
տադրութիւններէն են մեր զրականութեան:
Ատոնց մէկ քանին, ինչպէս Սրինգիս, Վերջա-
լոյս մը, Ալի արձանը, Անտուին մէջ, Լուսնի
տակ, արուեստագէտ մտածողի փափկահիւս
երգեր կամ Թելադրիլ ու նուագաւոր պատ-
կերներ են՝ զուտ կրօնական ներշնչմանց ո-
լորտին հետ անմիջական կապ չունեցող, իսկ
մնացեալը, Աւետարանէն ներշնչուած վեհա-
շունչ խոհերգներ են, Ետեւէս եկուր, Վերջին
վայրկեանը, Մանանելի ճատը, Պուտտա եւ
ցիսուս, Աւետում, Ալլակերպութիւն ու սքան-
չելի Մաղթանքն առ Սուրբ Զովին՝

... Ո՛վ նորոգողը հոգիներուն,
Անուշահոտ ու սրբանուէր
Մաւալումէդ այդ յորդորուն
Ընդունելով պէս պէս շնորհներ՝
Երկնանշաղկ կ'առնեն յազուրդ
Ձեռք ու նակատ, զործ ու խորհուրդ...

եւ մանաւանդ հոյակապ Իմաւուտի ճա՛րբորդ-
ները, անմահ հրաշակերտներէն միւս հայկա-
կան բանաստեղծութեան.

... Քանինքու ղեռ անձանթ մ'ես, ցիսուս,
Որք սրտամաշ լըբումներով կասկածի՝
Ուրացումի ընդվըզումով մ'ալ անյոյս
Կ'ընդգրկեն մութին որ թեւաբախ կը յածի:

Գիշերազնաց անոնց ճամբուն վրայ մոլար
Ուր կը թաքի անըստուեր փայլն արեւուդ՝
Իբր անձանթ մը մօտեցիր, ու մի՛ դար
Չարարանքիդ պատմելու փառքն ու խոր-
հուրդ:

Վեց մասներուդ ծաւալ՝ բոյրն օրհնութեան
Սեղանի վրայ ուր կայ նուէր մը հացի,
Ու յարկի տակ ուր պատգամներդ կը թնդան՝
Անիբեւոյթ տեսչամարդ եղի՛ր մեզ դրացի...

Ատոնց կարգը կրնանք դասել նաեւ Մա-
նուկ ցիսուսի կեանքէն դրուագներու առա-
ջինն ու վերջնութեամբ. միւսն մէջ՝ քերթողը
կ'երգէ այն անպատում պահն ուր խաղաղու-
թեան ու սիրոյ Ատուածը մանուկի մը երե-
ւոյթ զգեցած խոնարհ մտերի մը մէջ պիտի
ծնէր, եւ ցոյց կուտայ ամբողջ աշխարհը, բո-
վանդակ բնութիւնը, բոլոր կենդանի էակնե-
րը, որ շունչներին թոնած, լուռ ամփոփուած,
կը սպասեն այդ զերագոյն խորհուրդի բո-
ւէին՝ ուր Աստուածայինը, կեանքի աղբիւրը
եւ փրկութեան բաշխիչը, երկրի վրայ պիտի
գար երեւալ...

... Երկինքի կամարն իջած էր շատ վար,
Արուսեակն ալ շատ մօտէն կը շողար:

Խոր խաղաղութիւնն որ պատեց չորս դին,
Նախերգանքն էր լոկ այդ մեծ խորհուրդին...
Քիչ առաջ ճմուռը թռչնիկներն ո՛ւր են,
Ա՛լ չէին խօսիր իրենց բռններէն:

Հովը հանդարտիկ՝ չունէր ելեւէջ,
Շունչ մը չէր խաղար տեղեկներուն մէջ,
Ու հոտող ջուրի աղբիւրն այդ պահուն
Կասեցուց վրճիտ իր վազքն անկայուն:

Հովի մ'ալ որ հօտն հոն կ'արածէր վարժ՝
Իր ցուպին վըրայ կ'երազէր անշարժ,
Ու ոչխարները՝ խոտը բերաննին՝
Դէպի անձանթ կէտ մը կը նային...

Երկրորդ քերթուածը պատմութիւնն է
մանուկ ցիսուսին որ իր սենեակին պատու-
հանէն լոյսի սիւնի մը էջքը կը տեսնէ, ճա-
ռագայթի սառցուի, որուն պլլուելով ան կը
բարձրանայ այբերի մէջ ու վերէն կը դիտէ
իր ներքեւ փռուած համատարած աշխարհը:
Ինչքան բարձր քնարերգութեամբ կը թրթը-
ռայ պատմութեան նախերգանքը.

Ո՛վ է այն որ ճառագայթի մը վըրայ
Պայծառակերպ կը սուրայ,
Ու բարձրերէն կ'անցնի վազքով մը թեթեւ,
Ծիածանէ գիծ մը թրջով իր ետեւ:

Շեշտ կ'անհարկն անոր աչքերը սիրուն
Տիեզերքի ծայրերուն.
Ու մերթ երկրի վրայ նայելով կը դիտէ
Խոտը դաշտին ու մարդուն կեանքն ալ խոտի,

Յետոյ կ'իջնէ դէպի իր գեղն իրկուան դէմ՝
Նոյն այն ճամբով երկնաճեմ,
Ըսպանելու համար շրջել այն օրուան
Ուր լոյս ամպ մը տարաւ զինք ձօրն օթեւան

Այդ գրգռիկն մնացեալ կտորները, «Մանկութեան Աւետարան»էն քաղուած կամ անոր պարունակած պատմութեանց հետեւողութեամբ յօդուած, չորրորդ շարքն է որ կը փեռացնէ, ուր մանուկ Յիսուսին շնորհալիութենն ու միաժամօրէն աստուածային զէմքը կը նկարուի պարզուկ, անսթիւեթ, քաղցրահամ ասականաձեւ պատմուածքներու շարքի մը մէջ: Աստուծոյ քով կարելի է զննել նաեւ այն հակիրճ ոտանաւորները զոր Պօղոսն Սրբազան շարագրեց երբ Երուսաղէմի պատարարքական դահուռ վրայ բարձրանալէն յետոյ Պաղեստինի մէջ պոյոյտ մ'ըրաւ եւ այցելեց այն վայրերն ուր Աւետարանը կը գետեղէ Յիսուսի կեանքին զլխաւոր անցքերը, առո՞նք ալ՝ զրուած մաննամեծ պարզութեամբ, նիւթին մեծութիւնն իր վսեմ մերկութեան մէջ անզարդօրէն. ընականօրէն արտայայտելով: Հօտ, քերթողը որ իր բանաստեղծութեանց երրորդ շարքին մէջ, երազուած հետաւոր Սիւնայի մը կատարը բարձրացած՝ մտաւ Մովսէսի մը խոնարհ ու հաւատարիմ աշակերտ, Աստուծոյ հետ կամ անոր վրայ կամ անոր լուսեղէն ամպին շուքին տակ կը խօսէ՝ չարուած, խիտ, մոռլ ու վեհ թոճ մը որ այդպիսի խօսուածքի մը պատշաճ է, այս չորրորդ շարքին մէջ՝ հետեւելով իր աստուածային վարդապետին տուած խորախորհուրդ օրինակին, կը մօտենայ երկրի վրայ ծաղկող մաքրագոյն էակներուն, փոքրիկ տղոց, կամ այն մարդոց որոնց էութիւնը հաւատքի վճիռ լոյսին մէջ մանկական սպիտակութիւն է ստացած, եւ անոնց համար իր ոճը կամովին մանկացնելով, անոնց կը խօսի՝ պարզ հօգիներու լեզուով՝ մանուկները սիրող, երկնքի

Արքայութիւնը պարզ ու վճիտ հօգիներուն խոստացող Աստուծոյն վրայ, եւ կ'երգէ վայրերը որոնց կապուած են Աստուածներու ամենէն եղբայրականին տեսլական կեանքին հրաշապատում դրուաղները:

✱ ✱ ✱

Երբ կը խորհիք որ նոյն հայրն ու մայրն են որ երկու Պօղոսները — երկու լուսափայլ ու մաքուր մեծութիւններ — ընծայեց են մեր ազգին, չենք կրնար յարգանքի ու երախտագիտութեան ողջոյն մը չուղղել խորհրդաւոր թանկագին ուժի մը այդ օրհնեալ փոխանցիչներուն: Աղքատ, միամիտ, տղէտ, ժողովրդի ծոցէն ելած պարզուկ ու վճիտ հօգիներ, անոնց եղբր են ազամանդէ խողովակը, որմէ, դարեւու խորէն, ո՛վ գիտէ ի՞նչ ազնիւ առհաւուրեանց հեռաւոր լուսադրիւթ մը, ըաղձադարեան ցեղի մը լաւագոյն աւանդութիւնները, ասպիտակութիւններն ու տաղանջները եկեր այդ երկու ընտրեալ Զաւակներուն մէջ հոսեց են զմայլելի պայծառաստութիւնը որ մեր ժողովրդին վրայ անմահ գեղեցկութեան մը կրկնակ ճառագայթումը ծաւալեց (1):

Ա. ՉՊԱՆԵԱՆ

(1) Այս գրութիւնը դրկած էի երուսա. էմ՝ Գուրեան Սրբազանի յօդելեանին առթիւ կազմակերպիչ կեդրոնական ցանձնաժողովի խընամբով հրատարակուելիք ըսկեմատեսին համար, որ սլիտի յոյս տեսնէ ներկայ տարուան յուլիսին: Քանի մը ամիս առաջ, փարիզ՝ Թարգմանչաց տօնի եւ Գուրեան յօդելեանի միացեալ հանդիսութեան զայն կարգացի մեր ազգային սշակոյթի հիմնադիրներուն գործին նուիրուած քանի մը խօսքի յաւելմամբ. բարեկամներ փափաք յայտնած ըլլալով այս գրութիւնն Անահիտի մէջ հրատարակուած տեսնել, կը հրատարակեմ զայն՝ Գուրեան յօդելեանի կազմակերպիչ կեդր. ցանձնաժողովի հաւանութեամբ:

Ա. Չ.